

Poeziyamızın Nigarı

Nigar Xudadat qızı Rəfibəyli Azərbaycanın görkəmli şairlərindəndir. Onun yaradıcılığında zərif məhəbbət lirikası, analıq, Vətən, təbiət mövzuları əsas yer tutur.

Ana surətini Nigar Rəfibəyli poeziyasının baş qəhrəmanı hesab etmək olar. Analığın daxili məlahəti, Şərq özünəməxsusluğu, mərhəməti və fədakarlığı bu kövrəklikdə və narınlıqda öz bədii ifadəsini çox az şairlərdə tapmışdır.

Nigar xanım 1913-cü il iyun ayının 29-da Gəncədə anadan olmuşdur. Onun atası Xudadat bəy Rəfibəyov əsrimizin əvvəllərində Avropada oxumuş ziyalılarımızdan biri, ali təhsilli ilk azərbaycanlı cərrah idi. Nigar Rəfibəyli ibtidai təhsilini Gəncədə almış, sonra Bakı Pedaqoji Texnikumunu bitirmişdir. O, əmək fəaliyyətinə müəllimliklə başlamış, həm də bədii yaradıcılıqla məşğul olmuşdur. Bakı Kinostudiyasında Ssenari şöbəsində, eyni zamanda fəhlə-gənclər məktəbində işləmişdir.

Nigar xanımın 1928-ci ildə "Çadra" adlı ilk şeiri "Dan ulduzu" jurnalında dərc edilmişdir. Onun ilk "Şeirlər" kitabı isə 1934-cü ildə nəşr olunmuşdur. Gənc müəllif 20 yaşında olarkən keçmiş SSRİ Yazıçılar İttifaqına üzv qəbul edilmişdir.

Nigar Rəfibəyli 1936-cı ildə Moskva Pedaqoji İnstitutunu müvəffəqiyyətlə bitirmiş, sonrakı illərdə isə tərcüməçilik fəaliyyətinə başlamışdır.

N.Rəfibəylinin dilimizə çevirib nəşr etdirdiyi əsərlər Azərbaycan bədii tərcümə sənətinin çox qiymətli bir sahəsini təşkil edir. Onun tərcümələri arasında Nəvainin qəzəlləri, Puşkin, Lermontov, Anna Axmatova, Marina Svetayevanın və bir çox müəlliflərin əsərləri vardır. Nigar xanımın uğurlu tərcümələri arasında Evripidin "İfigeniya", Şillerin "Məkr və məhəbbət", Çexovun "Albalı bağı" pyesləri, Viktor Hüqonun "93-cü", E.L.Voyniçin "Ovod" romanları kimi dünya ədəbiyyatının klassik nümunələrinə rast

gəlmək mümkündür.

İndiyə kimi yazıçının tərcümələri, böyüklər və uşaqlar üçün yazdığı əsərlərindən ibarət 35 kitabı nəşr olunub Nigarsevərlərə çatdırılmışdır.

N.Rəfibəylinin bir şair kimi sənətkarlıq xüsusiyyətlərinin parlaq təzahürü də ən çox onun lirikasında müşahidə olunur. "Dəniz", "Çiçəklər", "Ağ çiçək", "Qərənfil", "Nərgiz gülü", "Yasəmən" kimi şeirləri buna parlaq misaldır.

Şairin yaradıcılığında müharibə əleyhinə mübarizə mövzusu mühüm yer tutur. Böyük Vətən müharibəsi illərində Rəfibəyli keçmiş sovet döyüşçülərinin rəşadətini və xalqın qələbəyə inamını 1943-cü ildə "Zəfər nəğməsi" kitabındakı alovlu misralarda tərənnüm etmişdir. N.Rəfibəyli uşaqlar üçün də "Balaca qəhrəman" (1942), "Günəşin cavabı" (1966), "Məstanın balaları" (1968), "Bizə bahar yaraşır" (1978) kimi gözəl əsərlər yazmışdır.

N.Rəfibəylinin əsərləri keçmiş SSRİ xalqları dillərinə və xarici dillərə tərcümə olunmuşdur.

N.Rəfibəyli "Şərəf nişanı" ordeni və bir sıra medallarla təltif edilmişdir.

1967-ci ildə ona Azərbaycanın Əməkdar mədəniyyət işçisi fəxri adı verilmişdir. 1981-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Xalq şairi adına layiq görülmüşdür. Unudulmaz sənətkar 1981-ci ildə oktyabr ayının 7-də Bakıda vəfat etmişdir. Bakı küçələrindən birinə, Gəncə məktəblərindən birinə onun adı verilmişdir. Gəncədə Xan bağında abidəsi ucaldılmışdır.

● Saqibə MEHRƏLİYEVƏ